

2. 157 ⁴/₁

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

38451

Gesti = rahwa

K a l e n d e r

ehf

Läht = ramat

1873

aasta peale, pärrast

Jesuse Kristuse

Keiserliku Amaliku sündimist.
Km-kogu kink. 1916.

Sel aastal on 365 päewa.

Pernus,

trükitud ja müa W. Bormi jures.

Märkide selletamine.

noor ku.

essimine werand.

täis ku.

wiinne werand.

P. Pühha. — p. päew ja pärrast. — h. hommiko. — l. lõuna. — ö. õhto ja õse. — e. enne.

Aasta aead.

Kewmade hakkab 8. Märtsil p. l. kello 2, 29 minuti.
Sui hakkab 9. Junil enne lõunat kello 11, 2 min.
Süggise hakkab 11. Septembril ö. kello 1, 12 min.
Talwe hakkab 9. Detsembril ö. kello 7, 9 minuti.

Päewa- ja ku-warjutamised.

Tännawode warjutatse päitest tats ja tuud tats fard, agga meie jures on kummagist üks nähtaw.

1) Päite-se-warjutamine hakkab 14. Mail hommiko kello 9, 53 minuti ael ja lõppeb kello 11, 23 minuti ael.

2) Ku-warjutamine hakkab 23. Oktobril kello 3, 38 minuti ael ja lõppeb kello 7, 8 minuti ael õhto.

Sensuri polest lubbatud.

Rigas, 17. Julil 1872.

Censor Dr. Groedinger.

Mõnne jünduse mällestus ja arw.

	Aastad
Mailma lomiseft	5822
Jesfanda Jesuse Kristuse jündimiseft	1873
Tarto-liinna allustamiseft	843
Mil ristiusft Lihwlandi-male tulli	682
Talliinna-liinna allustamiseft	654
Perno-liinna allustamiseft	618
Püsfirohho leidmiseft	531
Ramato trükkitunsti leidmiseft	433
Tutteruse õige usso üleswõtmiseft	356
Wannast tattoaiast	216
Toomba põllemiseft	189
Surest näljast Lihwlandi- ja Gestimaal	178
Peterburri-liinna allustamiseft	170
Teiseft tattoaiast	163
Mil meie ma Wennerigi wallitsuse alla sai	163
Tarto sure koli eht akademi asjutamiseft	71
Mil usi rõugid hakkati pannema	70
Kui Prantsus Musta tulli ja tedda Wennerigist wäl- jaleti	61
Gesti-ma tallorahwa priits lastmiseft	56
Meie Keisri herra Aletjandre jündimiseft	55
Lihwlandi-ma tallorahwa priits lastmiseft	54
Ue kirriko-seaduse järrel Summalatenistus	39
Krimmi sõda hakkatus	19
Meie armolinne Keiser Aletjander wallitsemas	19
Mil wimane suur hinge-kirjotus olli	15
Wenne-ma rahwa priits lastmiseft	12

Kristuse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.

1 Esmasp.	Neäri-pääw.	Uita Summal!
2 Teisip.	Ubel	☉ 6, 1' ö.
3 Kesknädd.	Set	Selge
4 Neljap.	Enok	ja külml.
5 Rede	Simeon	
6 Laup.	3 Kunn. Pühh.	Annab

Jesüs 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.

7 Pühhap.	1. P. p. 3 R. P.	lund.
8 Esmasp.	Erart	☉ 10, 7' ö.
9 Teisip.	Kaspar	Pehme
10 Kesknädd.	Paawli päew	ilm.
11 Neljap.	Hugo	Tulene.
12 Rede	Reinolt	
13 Laup.	Katso	Lund.

Pulmad Rana liinas. Joann. 2, 1.

14 Pühhap.	2. P. p. 3 R. P.	Heitlikud
15 Esmasp.	Weliks	☉ 7, 4' ö.
16 Teisip.	Madli	
17 Kesknädd.	Tõnnise päew	ilmad.

18 Neljap.	Saaf	Pilwes.
19 Rede	Sara	
20 Laup.	Wab. Sebast.	Miske

Peäliskust Kapernaumas. Matt. 8, 1.

21 Pühhap.	3. P. p. 3 R. P.	luhwt.
22 Esmasp.	Wintsend	☉ 11, 44 e.l.
23 Teisip.	Lala	
24 Kesknädd.	Simoteus	Sumpus
25 Neljap.	Paawli ümb.	ilm.
26 Rede	Hans	
27 Laup.	Netta	Selge

Jesüs laemas. Matt. 8, 23.

28 Pühhap.	4. P. p. 3 R. P.	ja
29 Esmasp.	Samuel	kylml.
30 Teisip.	Ludolw	
31 Kesknädd.	Ann	☉ 1, 10' l.

11sel tõuseb päike t. 8, 50 min.; lähkäh loja t. 3, 29 min.

11mal	"	"	8, 33	"	"	"	3, 52	"
21sel	"	"	8, 12	"	"	"	4, 17	"

1 Neljap.	Pirit	Pilmes.
2 Rede	Küünla päew	
3 Laup.	Hanna	Annab

Lõteggiaist winamäel. Matt. 20, 1.

4 Pühhap.	9. P. e. Kr. ii. P.	niisket
5 Esmasp.	Agata	lund.
6 Teisip.	Tora	Külm
7 Keisnäd.	Rikart	☾ 1, 1' l.
8 Neljap.	Salomon	
9 Rede	Polli	
10 Laup.	Edo	lähhäb

Seme langeb mitmesugguse ma peale. Luf. 8, 4.

11 Pühhap.	8. P. e. Kr. ii. P.	fangemaš.
12 Esmasp.	Karolina	Tulene.
13 Teisip.	Pegnina	Selge.
14 Keisnäd.	Valentin	
15 Neljap.	Tina	
16 Rede	Sula	☉ 4, 59' h.

17 Laup.	Konstantin	Pilmes
----------	------------	--------

Kristuse kannatamisest. Luf. 18, 31.

18 Pühhap.	7. P. e. Kr. ii. P.	ilmad
19 Esmasp.	Susanna	ja
20 Teisip.	Wastla päew	parras
21 Keisnäd.	Tuhka päew	☾ 3, 2' h.
22 Neljap.	Peetre päew	
23 Rede	Mina	
24 Laup.	Maddise päew	külm.

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

25 Pühhap.	1. P. paastus	Selge
26 Esmasp.	Rektor	
27 Teisip.	Leander	taewaš.
28 Keisnäd.	Valwe päew	

Isel tõuseb päike t. 7, 45 min.; lähhäb loja t. 4, 44 min.

11mal	"	"	7, 17	"	"	"	5, 11	"
21fel	"	"	6, 52	"	"	"	5, 33	"

1 Neljap.	Udo	Kärre
2 Rede	Lowisa	☉ 7, 21' h.
3 Laup.	Kadde	külm.

Kananea-ma naesejt. Matt. 15, 21.

4 Pühhap.	2. P. paastus	Pilmes.
5 Esmasp.	Bridrif	Annab
6 Teisip.	Kotwrid	wihma.
7 Kesknädd.	Perpetua	☾ 11, 56' ö.
8 Neljap.	Pöri pääw.	Saeab
9 Rede	Prido	
10 Laup.	Mif	

Kristus aiab turja waimo wälja. Luf. 11, 14.

11 Pühhap.	3. P. paastus	räitsakast.
12 Esmasp.	Kregor	Si külm
13 Teisip.	Ernst	päewa
14 Kesknädd.	Matilde	foe.
15 Neljap.	Lagus	☉ 2, 31' p.l.
16 Rede	Kaabriel	Wägga
17 Laup.	Truto	

Kristus sööab 5000 meest. Joann. 6, 1.

18 Pühhap.	4. P. paastus	selged
19 Esmasp.	Josep	ja
20 Teisip.	Mila	pehmed
21 Kesknädd.	Pent	ilmad.
22 Neljap.	Kawael	☾ 8, 13' ö.
23 Rede	Tiits	Selge
24 Laup.	Koort	

Jesust wiisatatakse kinnwidega. Joann. 8, 46.

25 Pühhap.	5. P. paastus	ja
Paasto Maarja päew.		
26 Esmasp.	Manuel	wagga.
27 Teisip.	Kustaw	Ilmad
28 Kesknädd.	Kido	lähwad.
29 Neljap.	Wane	sojemaks.
30 Rede	Kad	☉ 11, 28' ö.
31 Laup.	Tetel	

Isel tõuseb päite t. 6, 25 min.; lähkää loja t. 5, 55 min.
 11mal " " " 5, 54 " " " 6, 20 "
 21sel " " " 5, 26 " " " 6, 43 "

Kristuse süüsesõitmisest. Matt. 21, 1.

1 Pühhap.	6. P. paast.	Karjalaskm. p.
2 Esmasp.	Ingel	Selge
3 Teisip.	Berdinand	ja
4 Keisnäd.	Ambrosius	wägga
5 Neljap.	Suur. Neljap.	foe.
6 Rede	Suur Rede	S-külm.
7 Laup.	Aron	

Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.

8 Pühhap.	1. Ülest. P.	☾ 7, 24' h.
9 Esmasp.	2. Ülest. P.	Külm
10 Teisip.	Leo	tuul.
11 Keisnäd.	Kerman	Selge.
12 Neljap.	Julius	
13 Rede	Juf	
14 Laup.	Künni päew	Keis-

Kinnipandud ukst. Joann. 20, 19.

15 Pühhap.	1. P. p. üll. P.	☼ 12, 19' ö.
16 Esmasp.	Karin	päewa

17 Teisip.	Rudolw	foe.
18 Keisnäd.	Waler	Pilwita
19 Neljap.	Maia	ja
20 Rede	Pärt	annab
21 Laup.	Siim	

Heast karjatsest. Joann. 10, 11.

22 Pühhap.	2. P. p. üll. P.	☼ 2, 10' p.l.
23 Esmasp.	Jürrri päew	rohkeste
24 Teisip.	Albert	wihma.
25 Keisnäd.	Markuse p.	Tulene.
26 Neljap.	Toots	Parras
27 Rede	Uddo	foe.
28 Laup.	Wabo	

Üritse aia pärrast. Joann. 16, 16.

29 Pühhap.	3. P. p. üll. P.	☼ 12, 54' l.
30 Esmasp.	Graft	

11mal " " " 4, 54 min.; lähkäh loja 7, 9 min.
 21mal " " " 3, 58 " " " 7, 33 "
 21mal " " " 3, 58 " " " 7, 56 "

1 Teisip.	Wolbri p.	8. kulli nädal.	Willud
2 Resknädd.	Sigismund		ööd
3 Neljap.	+ leidm. p.		ja
4 Rede	Dio		fojad
5 Laup.	Kottart		

Kristuse ärraminnefest. Joann. 16, 5.

6 Pühhap.	4. P. p. üll. P.	7. kulli nädal.	päewad.
7 Esmasp.	Setta		☉ 12, 36' l.
8 Teisip.	Laas		Annab
9 Resknädd.	Niggulaš		aeoti
10 Neljap.	Kert		wihma.
11 Rede	Wiktor		
12 Laup.	Tidrif		

Õigest pallumifest. Joann. 16, 23.

13 Pühhap.	5. P. p. üll. P.	6. kulli nädal.	Selged,
14 Esmasp.	Kristjan		☉ 10, 57 e.l.
15 Teisip.	Sohwi		kuivad
16 Resknädd.	Kreet		ja
17 Neljap.	Suur risti p.		

18 Rede	Erif	6. k. n.	fojad
19 Laup.	Wilip		

Rõmustajast. Joann. 15, 26.

20 Pühhap.	6. P. p. üll. P.	5. kulli nädal.	päewad.
21 Esmasp.	Trino		☉ 7, 56' h.
22 Teisip.	Mili		Pilwitab
23 Resknädd.	Aed		ja
24 Neljap.	Ester		annab
25 Rede	Urbanus		
26 Laup.	Eduard		

Pühast Waimust. Joann. 14, 23.

27 Pühhap.	1. Suiste P.	4. kulli nädal.	aeoti
28 Esmasp.	2. Suiste P.		☉ 11, 38' ö.
29 Teisip.	Mats		penifest
30 Resknädd.	Wigand		wihma.
31 Neljap.	Nelli		

Isel tõuseb päite k. 3, 42 min.; lähhäb loja k. 8, 20 min.

11mal	"	"	3, 13	"	"	"	8, 42	"
21sel	"	"	2, 56	"	"	"	9, 1	"

1 Rede	Slo	4. t. n.	Heitlik
2 Laup.	Merta		ilm.

Jesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1.

3 Pühhap.	3 aino Jum. P.	3. külli nädal.	Ilmad
4 Esmasp.	Bridrika		
5 Teisip.	Ponivatsius		☾ 5, 8' ö.
6 Keisnäd.	Artus		lähwad
7 Neljap.	Eukretsia		selgemaks
8 Rede	Medardus		ja
9 Laup.	Pitkem päew		

Rikkast mehhest ja Laatsarusel. Luf. 16, 19.

10 Pühhap.	1. P. p. 3a. J. P.	2. külli nädal.	öige
11 Esmasp.	Peep		
12 Teisip.	Kulika		☾ 10, 49' ö.
13 Keisnäd.	Tobi		sojaks.
14 Neljap.	Tetlow		Pilmitab.
15 Rede	Wiit		
16 Laup.	Juстина		Annab

Surest õhto jõmaaiast. Luf. 14, 16.

17 Pühhap.	2. P. p. 3a. J. P.	1. külli nädal.	wihma.
18 Esmasp.	Homer		Siige
19 Teisip.	Tints		foe.
20 Keisnäd.	Minni		☾ 12, 47' ö.
21 Neljap.	Rael		
22 Rede	Tiit		
23 Laup.	Uksel		Annab

Ärrataddunud lambast. Luf. 15, 1.

24 Pühhap.	3. P. p. 3a. J. P.	Jani päew.	
25 Esmasp.	Bio		wihma.
26 Teisip.	Jeremias		Willo.
27 Keisnäd.	Waldeka		☾ 8, 10' h.
28 Neljap.	Josua		Kaunis
29 Rede	Peter Pauli p.		foe.
30 Laup.	Lilla		

Isel tõuseb päike t. 2, 46 min.; lähkääb loja t. 9, 14 min.

11mal	"	"	2, 43	"	"	"	9, 17	"
21sel	"	"	2, 54	"	"	"	9, 14	"

Olge armolised. Luf. 6, 36.

1 Pühhap.	4. P. p. 3 a. J. P.	Saggedad
2 Esmasp.	Heina Maarja p.	mürrišta-
3 Teisip.	Kornelius	mised.
4 Kesknädd.	Ulrik	☉ 10, 43' ö.
5 Neljap.	Anselm	Sige
6 Rede	Hektor	foe.
7 Laup.	Semetrius	

Rohkest talle-jagist. Luf. 5, 1.

8 Pühhap.	5. P. p. 3 a. J. P.	Wihma.
9 Esmasp.	Annika	Wägga
10 Teisip.	7 wennaste p.	felged
11 Kesknädd.	Eleonora	☉ 12, 10' l.
12 Neljap.	Hindrik	ja
13 Rede	Marreti päew	sojad
14 Laup.	Ponament	

Wariseride õigusest. Matt. 5, 20.

15 Pühhap.	6. P. p. 3 a. J. P.	Apostl. lahkt.
16 Esmasp.	Larrats	ilmad.

17 Teisip.	Aleksius	Pilwes.
18 Kesknädd.	Rosina	Soe.
19 Neljap.	Rabbe	☉ 4, 6' p. l.
20 Rede	Elias	Heitlik.
21 Laup.	Daniel	

4000 mehhe söötmiest. Mark. 8, 1.

22 Pühhap.	7. P. p. 3 a. J. P.	Maria M.
23 Esmasp.	Kirsti	Ilm
24 Teisip.	Kristina	lööb
25 Kesknädd.	Jakobi päew	willumaks.
26 Neljap.	Anna	☉ 2, 29 p. l.
27 Rede	Marta	Selge
28 Laup.	Plato	

Walle-prohmetidest. Matt. 7, 15.

29 Pühhap.	8. P. p. 3 a. J. P.	Olewi p.
30 Esmasp.	Enn	
31 Teisip.	Ern	ja foe.

Isel tõuseb päike t. 3, 6 min.; lähkub loja t. 9, 3 min.
 11mal " " " 3, 26 " " " 8, 45 "
 21sel " " " 3, 47 " " " 8, 23 "

1 Kesknaäd.	Peetr. wang.	Wihma.
2 Neljap.	Hannibal	
3 Rede	August	☾ 6, 18' h.
4 Laup.	Mia	Mürristab.

Ülletohtusest maea-piddajast. Lut. 16, 1.

5 Pühhap.	9. P. p. 3 a. J. P.	Saggedad
6 Esmasp.	Eugenius	wihma
7 Teisip.	Tönno	ood
8 Kesknaäd.	Kotlep	foja
9 Neljap.	Romanus	ilmaga.
10 Rede	Lauritje päew	
11 Laup.	Dlga	☾ 3, 7' h.

Jerusalemma ärrarikkumisest. Lut. 19, 41.

12 Pühhap.	10. P. p. 3 a. J. P.	Heitlik.
13 Esmasp.	Madde	Willud
14 Teisip.	Eusebius	ööd.
15 Kesknaäd.	Küllli Maria p.	Soe
16 Neljap.	Isak	jäeb
17 Rede	Willibald	

18 Laup.	Leno	wähhemaks.
----------	------	------------

Wariserist ja tõlnerist. Lut. 18, 9.

19 Pühhap.	11. P. p. 3 a. J. P.	☾ 5, 25' h.
20 Esmasp.	Pernart	Selge
21 Teisip.	Rut	ja öige
22 Kesknaäd.	Willibert	foe.
23 Neljap.	Sakarias	
24 Rede	Pertli päew	
25 Laup.	Ludwif	☾ 10, 46' ö.

Kurdist ja teletumast. Mark. 7, 31.

26 Pühhap.	12. P. p. 3 a. J. P.	Heitlik.
27 Esmasp.	Seppart	Pilwes.
28 Teisip.	Kusti	Annab
29 Kesknaäd.	Joann. huff.	wihma.
30 Neljap.	Aleksander	
31 Rede	Rebekka	

Isel tõuseb päite t. 4, 13 min.; lähhab loja t. 7, 55 min.

11mal	"	"	"	4, 36	"	"	"	7, 27	"
21sel	"	"	"	4, 59	"	"	"	6, 58	"

1 Laup. | Egidius | ☾ 5, 17' ö.

Breestrist ja Samaria-mehhest. Lut. 10, 23.

2 Pühhap.	13. P. p. 3 a. J. P.	Pilves.
3 Esmasp.	Mango	Kaunis
4 Teisip.	Mal	foe.
5 Kesknädd.	Moses	Kennad
6 Neljap.	Magnus	ilmad.
7 Rede	Regina	
8 Laup.	Maria sünd. p.	

Kümneft piddalitöbbisest. Lut. 17, 11.

9 Pühhap.	14. P. p. 3 a. J. P.	☉ 7, 28' ö.
10 Esmasp.	Lina	Heitlik.
11 Teisip.	Pöri päew	Wagga.
12 Kesknädd.	Sirus	Parras
13 Neljap.	Amatus	foe.
14 Rede	Nisti üllend.	
15 Laup.	Nikodemus	

Mammonast. Matt. 6, 24.

16 Pühhap. | 15. P. p. 3 a. J. P. | Pilves.

17 Esmasp.	Lõns	☾ 4, 33' ö.
18 Teisip.	Titus	Annab
19 Kesknädd.	Werner	penifest
20 Neljap.	Sana	wihma.
21 Rede	Matteuse päew	Heitlik.
22 Laup.	Morits	

Naini-lüna surmest. Lut. 17, 11.

23 Pühhap.	16. P. p. 3 a. J. P.	Wihma.
24 Esmasp.	Joann. sam.	☉ 7, 8' h.
25 Teisip.	Kleopas	Parras
26 Kesknädd.	Joann. öpp.	foe.
27 Neljap.	Adolw	Selge.
28 Rede	Wentsel	Tormine.
29 Laup.	Wihfle päew	

Wee-többisest. Lut. 14, 1.

30 Pühhap. | 17. P. p. 3 a. J. P. | Leifuse P.

1. sel töuseb päite t. 5, 24 min.; lähhäb loja t. 6, 24 min.

11mal	"	"	5, 47	"	"	"	5, 56	"
21. sel	"	"	6, 10	"	"	"	5, 27	"

1 Esmasp.	Bolmer	☾ 8, 2' h.
2 Teisip.	Prants	
3 Keßknádd.	Jairus	Pilwes.
4 Neljap.	Prantsiskus	
5 Rede	Amalie	Annab
6 Laup.	Wides	wihma.

Suremaß kásust. Matt. 22, 34.

7 Pühhap.	18. P. p. 3 a. J. P.	Willo
8 Esmasp.	Samel	ja
9 Teisip.	Pridrif	☾ 12, 32' l.
10 Keßknádd.	Kai	walli
11 Neljap.	Purfart	tuul.
12 Rede	Walwrid	
13 Laup.	Angelus	Heitlik.

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1.

14 Pühhap.	19. P. p. 3 a. J. P.	Pilwes.
15 Esmasp.	Hedwig	Niiske.
16 Teisip.	Tefla	
17 Keßknádd.	Dlop	☾ 1, 17' ö.

18 Neljap.	Luka päew	Saeab
19 Rede	Ello	öseti
20 Laup.	Wendelin	wihma.

Pulma rideß. Matt. 22, 1.

21 Pühhap.	20. P. p. 3 a. J. P.	Lutter. P.
22 Esmasp.	Kel	Selge.
23 Teisip.	Sewerin	☾ 5, 25' ö.
24 Keßknádd.	Salome	Hakkab
25 Neljap.	Krispin	külmale
26 Rede	Amandus	
27 Laup.	Kapitolin	minnema.

Runninga-mehhe poeß. Joann. 4, 47.

28 Pühhap.	21. P. p. 3 a. J. P.	Uddune.
29 Esmasp.	Elté	Külm.
30 Teisip.	Absalon	
31 Keßknádd.	Wattele	☾ 2, 25' ö.

Ißel töuseß päite t. 6, 34 min.; lähhäb loja t. 4, 57 min.

11mal	"	"	6, 59	"	"	"	4, 24	"
21ßel	"	"	7, 24	"	"	"	4, 3	"

1 Neljap.	Pühjade päew	Mattuke
2 Rede	Hingede päew	
3 Laup.	Atko	külma.

Rauwalast fullajest. Matt. 18, 23.

4 Pühhap.	22. P.p. 3 a. J. P.	Lund.
5 Esmasp.	Lotta	Pehme.
6 Teisip.	Lenard	Wihma.
7 Resknädd.	Enno	
8 Neljap.	Brits	☉ 5, 13' h.
9 Rede	Teodor	
10 Laup.	Martin Lutter	Pilwes.

Rohto rahvast. Matt. 22, 15.

11 Pühhap.	23. P.p. 3 a. J. P.	Mart. piisk.
12 Esmasp.	Jonas	Wagga.
13 Teisip.	Arfadius	Wihma.
14 Resknädd.	Aurora	
15 Neljap.	Leopold	☉ 9, 50' h.
16 Rede	Ukse	
17 Laup.	Ottomar	Külm.

Jairi tütrest. Matt. 9, 18.

18 Pühhap.	24. P.p. 3 a. J. P.	Pilwes.
19 Esmasp.	Eiisbet	Selge ja
20 Teisip.	Amos	piisut
21 Resknädd.	Maria ohw. p.	☉ 5, 57' h.
22 Neljap.	Pastian	
23 Rede	Klement	
24 Laup.	Josias	külma.

Sirmsast ärrakautamijest. Matt. 24, 18.

25 Pühhap.	25. P.p. 3 a. J. P.	Surnute P.
	Kadrina päew.	
26 Esmasp.	Konrad	Pilwes.
27 Teisip.	Sesaias	Uddused
28 Resknädd.	Katta	
29 Neljap.	Ewart	☉ 11, 31' ö.
30 Rede	Andrese päew	ilmad.

Ijel tõuseb päike t. 7, 52 min.; läheb loja t. 3, 26 min.

11mal	"	"	8, 16	"	"	"	3, 17	"
21jel	"	"	8, 37	"	"	"	2, 59	"

1 Laup.	Arent	Külm
Kristuse sisse sõitmisest. Matt. 21, 1.		
2 Pühhap.	1. Kr. tull. P.	lähhäb
3 Esmasp.	Kola	
4 Teisip.	Parbo	kangemaks.
5 Keisnäd.	Sabina	Annab
6 Neljap.	Niggula päew	
7 Rede	Maunus	☉ 8, 26' ö.
8 Laup.	Maria sam. p.	lund.

Viimse päwa tähtedest. Luf. 21, 25.		
9 Pühhap.	2. Kr. tull. P.	Lühhem p.
10 Esmasp.	Judit	Selge.
11 Teisip.	Woldemar	Parras
12 Keisnäd.	Lili	külm.
13 Neljap.	Luutsia	
14 Rede	Nikasiu	☾ 5, 41' ö.
15 Laup.	Joanna	Pilmes.

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.		
16 Pühhap.	3. Kr. tull. P.	Uddune.
17 Esmasp.	Hinno	

18 Teisip.	Kristohw	Pehme
19 Keisnäd.	Lot	ilm.
20 Neljap.	Abram	
21 Rede	Toma päew	☉ 8, 40' ö.
22 Laup.	Peata	Külm.

Joannele tunnistus. Joann. 1, 19.		
23 Pühhap.	4. Kr. tull. P.	Kaunis
24 Esmasp.	Adam. Ewa	külm.
25 Teisip.	1. Jõulo P.	
26 Keisnäd.	2. Jõulo P.	Pilmes.
27 Neljap.	Ew. Joann.	Annab
28 Rede	Süta laste p.	
29 Laup.	Noa	☾ 9, 32' ö.

Simeon ja Anna. Luf. 2, 33.		
30 Pühhap.	P. p. Jõulo.	lund.
31 Esmasp.	Silvester	

11mal	Isel tõuseb päike t. 8, 53 min.; lähhäb loja t. 2, 56 min.
21fel	" " " 9, 1 " " " 2, 58 "
	" " " 8, 52 " " " 3, 1 "

Krono: pühhad,

mis ue kirriko seaduse järrele ka Ma kirrikutes tullemad piddada.

1. Künla-ku 19. päewal. Meie sure Keisre Herra Aleksander Nikolajewitsi wallitsuse hakkatusse päew.

2. Künla-ku 26. päewal. Tsesarewitsi Suurwürst aujärje pärria Aleksander Aleksandrowitschi sündimise päew.

3. Jüri-ku 17. päewal. Meie sure Keisre Herra ja teige Wenne-rigi wallitseja Aleksander Nikolajewitsi sündimise päew.

4. Heina-ku 22. päewal. Meie sure Keisre Proua Maria Aleksandrowna ja Tsesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna nimme päew.

5. Heina-ku 27. päewal. Meie sure Keisri Proua Maria Aleksandrowna sündimise päew.

6. Leituse-ku 26. päewal. Meie sure Keisre Herra ja temma Abbitasa tronimise päew.

7. Leituse-ku 30. päewal. Meie sure Keisri Herra Aleksander Nikolajewitschi ja ka Suurwürst ja aujärje pärria Aleksander Aleksandrowitschi nimme p.

8. Nowembri-ku 14. päewal. Tsesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna sündimise päew.

Neidsinnatsid trono-pühhi petatse nenda kui Paasto jutluse päiwi.

Üllemawallitseja suggufelts.

Aleksander II. teige Wenne-rigi wallitseja ja Keiser, ja ka Pola-ma Kunningas j. n. e., sündinud 17. Aprillil 1818.

Maria Aleksandrowna, Keisri Proua, sündinud 27. Julil 1824.

Nende lapsed: 1) Tsesarewits, Suurwürst ja Aujärje pärria Aleksander Aleksandrowits; sünd. 26. Webruaril 1845. Temma Proua Tsesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna; sünd. 14. Nowembril 1847. Nende lapsed: Nikolai Aleksandrowits, sünd. 6. Mail 1868. 2, Georg Aleksandrowitsch, sünd. 27. Aprillil 1871. 2) Suurwürst Wladimir Aleksandrowits; sünd. 10. Aprillil 1847. 3) Suurwürst Aleksei Aleksandrowits; sündinud 2. Jaanuaril 1850. 4) Suurwürsti Printsess Maria Aleksandrowna; sünd. 5. Oktobril 1853. 5) Suurwürst Sergei Aleksandrowits; sündinud 29. Aprillil 1857. 6) Suurwürst Paul Aleksandrowits; sünd. 21. Septembril 1860.

Keisri mennad:

1) Suurwürst Konstantin Nikolajewits; sünd. 9. Septembril 1827. Temma proua Aleksandra Josepowna; sünd. 8. Julil 1830.

Nende lapsed: 1) Nikolai Konstantinowits; sünd. 2. Webruaril 1850. 2) Olga Konstantinowna; Kreta kunningas Georg I. proua; sünd. 22. Augustil 1851. 3) Wera Konstantinowna; sünd. 4. Webruaril 1854. 4) Konstan-

tin Konstantinowits; sünd. 10. Augustil 1858. 5) Dmitri Konstantinowits; sündinud 1. Junil 1860. 6) Wjatscheslaw Konstantinowits; sünd. 1. Julil 1862.

2) Suurwürl Nikolai Nikolajewits; sünd. 27. Julil 1831.

Temma proua: Aleksandra Petrowna; sünd. 21. Mail 1838.

Nende lapsed: 1) Nikolai Nikolajewits; sünd. 6. Nowembril 1856. 2) Peter Nikolajewits; sünd. 10. Januaril 1864.

3) Suurwürl Mihail Nikolajewits; sünd. 13. Oktobril 1832.

Temma proua Olga Weodorowna; sündinud 8. Septembril 1839.

Nende lapsed: 1) Nikolai Mihailowits; sünd. 14. Aprillil 1859. 2) Anastasia Mihailowna; sündin. 16. Julil 1860. 3) Mihael Mihailowits; sünd. 4. Oktobril 1861. 4) Georgi Mihailowits; sünd. 11. Augustil 1863. 5) Aleksander Mihailowits; sündinud 1. Aprillil 1866. 6) Sergei Mihailowitsch; sünd. 26. Sept. 1869.

Reisri öed:

1) Suurwürsti Printsess Maria Nikolajewna, Leichtenbergi Printsi Maksimiliani leßproua; sünd. 6. Augustil 1819.

Temma lapsed: 1) Maria Maksimilianowna; sünd. 4. Oktobril 1841. 2) Nikolai Maksimilianowits; sünd. 23. Julil 1843. 3) Eugenia Maksimilianowna; sündin. 20. Märtsil 1845. 4) Eugen Maksimilianowits; sünd. 27. Januaril 1847. 5) Sergei Maksimilianowits; sündin. 8. Detsembril 1849. 6) Georg Maksimilianowits; sünd. 17. Webruaril 1852.

2) Suurwürsti Printsess Olga Nikolajewna, Würtembergi Kuninga Karel Wridrik Aleksandre proua; sünd. 30. Augustil 1822. Helena Pawlowna, Würtembergi Printsess, Suurwürl Mihail Pawlowitsi leßproua; sündinud 28. Detsembril 1806.

Temma tüttar: Katarina Mihailowna, Meklenburgi-Strelitsi Hertsoigi Georg August Ernst Adolw Karl Ludwigi proua; sündinud 16. Augustil 1827.

Teadaandmine,

mil ramato-postid tulles ja lähhawad.

Berno postkontoris sawad lhest Julist 1871 sadit, posti-tirjad nenda wastowöetud:

Rahha ramatud, hinna wärlilised pabberid ja totumentid ning patebid, mis ülle Wolmari ja Ria lüna töige Wenneriti ja wäljamale lähhawad, wöetasse igga esmaspäew ja neljapäew pärrast löunat kello 2 tunni kello 4ni wasto.

Tühjad ramatud mis ka jeddafamma teed lähhavad, wõetakse ka igga esmaspäew ja neljapäew hommiko tello 9sast tunni 12 ja pärrast lõunat tello 2 tunni 6ni wasto ja laupäew tello 4 tunni 6ni.

Rahha ramatud, hinna wäriksed pabberid ja tofumentid ning palebid, mis Tallinnasse, Peterburgi, Somemale ja Kurrešare lähhavad, wõetakse igga teisipäew ja rede pärrast lõunat tello 2 tunni tello 4ni wasto.

Tühjad ramatud, mis seinnafammasse lähhavad, wõetakse ka igga teisipäew ja rede hommiko tello 9sast tunni 12 ja pärrast lõunat tello 2 tunni 4ni wasto ja pühapäew tello 9 tunni 12. — Peale selle wõetakse liht kirjasid igga päew hommiko tello 9sast tunni lõuna tello 12ni wasto. Kurrešare ja Willandisse agga mõllemal enne nimmetud päiwil.

Postid tulleswad jisse: Kurrešarest igga esmaspäew ja neljapäew hommiko tello 9, 56 minuti; Tallinnast igga teisipäew ja rede hommiko tello 4, 40 minuti ja Riast igga teisipäew ja rede õhto tello 6, 5 minuti, ja ramatute wäljaandmine sünnib warsti pärrast postide jissetullitub.

Lada päiwe näitus.

Ne äri = fu,

7mal Orgital, 2 päewa, Tartus, 3 nädalat ja Wõrrus linna laat. 7. Heinaste linna laat 2 p. 10. Haapsalus, 2 p. 17. Kollowerres, Länemaal, 2 p. 20. Wõrro liinas. 25. Pernus, hoošte ja linna laat, 3 p. ja Wolmari linna laat. 26. Reblaste = mõis., linna laat, 2 p.

27. Ratwerre-liinn., 2 p. Raplas, 3. Redel pärrast Neäri p.

R ü ü n l a = fu,

21el Paldiskis, ja Wõrrus. Walfas ja Willandis, saksa laat, mõllemad 8 p. 4. Tartus, linna laat. 6. Narwas, 4 p. ja Paides. 8. Walfas linna laat. 12. Kurrešare = liinas, saksa laat, 10 p. Vihholas, esmaspäwal enne Wastlap. 15. Willandis linna laat; Rigas hobbuste laat, ja Wõnnus linna laat. Audrus, rede enne Wastlap. Willandis, nädal pärrast Suurt Neljapäwa. 22. Wõrrus saksa laat 8 päwa. 27. Lemsis linna laat.

P a a s t o = fu,

Keila kirriko jures esmaspäaw pärrast 3. pühha paastus, 2 p. Palmfi mõisas, Tallinna maal, päaw pärrast lihhamõtte pühhi.

J ü r r i = fu,

10. ja 11. Wõrro liinas. kauba laat. 23. Annijõe = mõis. Harjo Jani küh. 25. Wanna Sakkenhowi = mõisas.

L e h h e = f u ,
9mal Råbbinaš.

J a n i = f u ,
11mal Wõnno=liñnaš, 7 p. 16. Rakwerre=liñn., 2 p. 20. Rigaš, 3 nãdd. Talliñnaš, saksa laat, 2 nãdd., Paides, ja Palmfi mõisaš, Talliñna maal 3 p. 20. Wõrro=liñnaš. 22. Willandi=liñn. 2 p. 26. Tarwaste mõis. 27. Talliñnaš ja Walfas. 29. Tartuš.

H e i n a = f u ,
2šel Pernuš, ja Karksi-mõisaš 20. Pernuš, saksa laat, 3 nãdd., ja Rigaš, willa laat, 3 p. 26. Wolmriš.

L e i f u š f e = f u ,
1šel Saremaal, Samma kihhelkondaš, Sere-mõis., 3 p. 7. Wõrro liñnaš. 10. Lemsi=liñnaš, Moisekašte = mõis. Wõrro=maal, ja Walga=liñnaš. 15. Helme=mõis. 24. Košse=ja Kosi=mõis., Wirro=maal. 27. Ue=mõisaš, Willandi=maal. 27. Killingi=mõisaš. 30. Kaantso=mõisaš.

M i h k l e = f u ,
2šel Abja-, Tammište= ja Torke mõis. Sa-

remaal. 4. Råbbina=mõisaš. 6. Tafeperri=mõisaš, Helme kihh. 8. Rõuge mõisaš ja Tartu liñnaš. 9. Udseli-, Kastna- ja Purniko=mõis. 10. Mõnniste-, Patkulla- ja Sldre=mõis. Paide=liñn. Wannas Sallatsi ja Muhhumaal, Sures mõisaš. 13. Põrawerre=mõis. 14. Antso=mõis., Ue=mõis. ja Haapfalo=liñn. 15. Kurrešfare= ja Põltsama=liñnaš, Koorte= ja Sallatsi=mõis. 17. Kirrepil, Tartomaal. 18. Audro=mõis. 20. Wåndra=mõis. ja Narwa liñnaš. 21. Paldiškis, Senno=mõis. ja Wolmeri=liñnaš. 22. Palmfi mõisaš, Talliñna maal. 24. Šõhwis, Lihhola-, Willandi= ja Wõrro=liñnaš. 26. Tal=liñnaš, ja Kurrešfare liñnaš. 29. Mihkli kiriko jures; Reblašte= ja Keila=mõis. Walga-, Rakwerre=, Tarto= ja Wastse=liñnaš. Pernuš, ešmašp. ja teisip. enne Mihkli p. Šõdelehtmes, Harjomaal nãddal pãrrast Mihklit. Raplaš, 1. redel pãrr. Mihklit.

W i n a = f u ,
1šel Hainaste mõisaš 2 p. ja Kaarma Sures=mõisaš. 2. Waste=mõis. 4. Kollowerres. 5.

Råbbinas ja Arwinurmes, Pohhuso kulla jures, 2 p. 6. Tarwaste = mõis. 7. Wõrrus linna laat. 9. Lemsi-liinn. ja Tali wabrikus. 10. Kåo = mõis. 11. Wanna Sackenhowi = mõisas. 13. Allatskiwwi mõisa. 15. Luštwerre = ja Weški = mõis. 16. Wõnno = liinaš. 18. Sindi mõisas. 19. Kullina mõisas, Tallinna maal. 20. Wåndra, Kausa mõisas. 23. Wolmeri-liinaš.

T a l w e = k u ,

1. Iel Tartus, linna laat. 5. Paides, linna laat, 2 p. 10. Mustwe = kullas, ja Wõrro-liinaš. 15. Wiggalaš, Lånemaal, linna laat, 2 p. ja Woltweti = mõis. 20. Walga-liinaš linna laat. 25. Willandis ja Wolmaris linna laat.

J ö u l o = k u ,

5. mal Põrawerres, linna laat. 5. Råbbinas. 10. Paides ja Wõnnus, linna laat. Märjamal, 3. Kristusse tullemisse puhh. Pernus, esmaspä ja teisipä enne Jõulo. 27. Walkas.

Soo Udo ja temma tüttar Leno.

Soo Udo olli kaua ammetite peal olnud. Esmalt walla wõõrmünder, siis kolm aega peakohtomees, siis kihhelfonna kohtomees, siis makonna kohtomees ja kõige wimakš tallitajaks. Kõik ümberkaudo rahwas tundis tedda ja piddasid temmast paljo luggo, sest ta olli wägga õiguse armastaja mees. Temma olli kookohoidlik, agga ei olnud ahne egga sitke, waid murdis omma leiba waestele. Temma ainus tüttar Leno tallitas kõik seespidi maea ellamist, kui holas perrenaene, et ial temma polest pudust ei olnud. Temma emma, kes jo ammo olli hauda lainud, olli tedda no-relt kõige tõ ja tallitamisse jures kinni pidanud, et se temmale kui heaks wiilunud wi-siks jäi ja temma sedda nüüd ennam raskest ei pannud. Temma ei olnud mitte üffi tul-line tõ-innimene, waid temma olli ka kašfin iggas asjas, puhhas omma riete, kui ka kõige

maea kōhendamise polest, mis teiste kulla perredest mitte nāhha ei olnud. Se asfi tor- kas jubba mitme walla noremehhe silma, kes Venut olleks sülle ja sūddamega ārra winud ja teggid wahhest sest ka jutto, agga Leno ei kōstnud selle peale, egga olnud halp egga uhke, waid maddal ja tasfane, siis ei julgend ka keegi Venule, egga wanna Adule sest weel rā- fida.

Seal naabris ellas Tohto Saak ja temma poeg Surri, mōllemad õiged ja wisipārralised mehhed, agga wāgga fehwad. Summala wits ja karrištus olli nende ūlle kāinud; kōue tul- luke taewast olli nende maead pōllema pan- nud ja katko tōbbi kōik lomad kautanud; ag- ga ial ei olle nemmad meelt ārra heitnud, waid omma lotust otse Summala peale pan- nud, kes ommal ajal jalle teab appi tulla. Teised nored kullamehhed ei piddand Surrist ūhtegi, waid waatsid ūlle ōlla temma peale, sest ta olli waene ja nenda siis tuhm nende melest ja piddasid ennestest paljo ja arwasid, et kōik mailm Surrit piddi pōlgama nenda,

fui nemmad. Igga mees olli uhke selle peale, et nemmad Soo Leno piddid naeseks wōtma, kui nad piddid arro sama, millal Leno selle mōtte peale hakkab jōudma.

Kui wanna Soo Ado tallitajaks wallitse- tud sai, mis temma mitte hea melega ei taht- nud wasto wōtta; agga et kōik kōggokonna liikmed tedda ūhhest suust wallitšesid, piddi temma wimaks jārrele andma. Se olli agga wanna Adul algmisest se wiis olnud, et igga kord, kui temma ue ammeti peale sai, temma kōik kulla ja wallamehhed ja teised ammet- nikkud, kōkko kutsus, neile kord sūa ja jua andis ja ūhhe maenitsuse kōnne piddas, kuida iggaūhhe kōhhus ennast on ūlles piddada ja nenda kāis temma ka omma Lenuga teiste jures, kus neid kutsuti.

Ūhhel pāewal lāks Ado jalle Venule ūtlema et wōderad sawad tulles, istus Leno ommas kambri, laua otsas, kāsfi pōlleli, sures mur- res. Sedda nāhjes, kūsšis iśsa, mis temma sūddat piddi waewama? kōstis Leno: „Sa tead et ma find armastan ja nenda ka kōik

teisi innimesi; agga se on mul ikka raske kuul-
da ja n  hha olnud, kui teised külla nored
mehhed naabri Surrit alwaks piddawad ja
pilkawad, et ta kehnam on, kui teised.   rra
te sinna sedda mitte, et sa wahhet pead, maid
kutso neid ka seie, siis on mo südda rahhul."

"Kulla laps!" kostis isa, "ma mõistan
k  l, mis sa sellega tahhad   ttelda, so südda
on ehk temma k  lges? agga u  su mind, mul
ei olle   htegi selle w  sto, sest Surri on kido-
w  art mees ja paljo enam kui kõik need
rikkad ja uhklejad. Nemmad on k  l terra-
wama waimuga hooplema ja kiitma; agga
Surri on ausam süddame polest. Kuida sa
tahhad, nenda se s  ndko."

Teisel p  ewal p  rrast l  unat tullid n  ud
somes   ja sarest nored ja wannad mehhed k  -
ko ja meie naber Surri ka. Kui n  ud s  dud
ja jodud sai, wahtisid külla nored mehhed
terrawaste Leno peale, kes kui wanna willund
perrenaene k  ik korrap  rrast nenda toimetas,
et igga mehhe südda r  mo tundis ja tem-
maga rahhul olli ja mitto k  wwat ndu w  t-

sid, Lenu  t   rra p  rrida. Surrit ei teadnud
kegi karta. Kui n  ud k  ik s  nud ja jonud
said, et jo palged punnaseks l  id ja jutto
k  rra kaunis k  rmeks l  ks, istus Surri laua
otsas akna al murre sees, südda mõtles Leno
peale; agga kuida wois temma rikkaste seas
sedda m  ttelda, kes ennast igga wiisi priiskel-
dasid ja kiit  id. Kui teised k  ik s  nud olli-
d ja n  ud weel   lle-kanno ümber istusid ja om-
ma k  nnedega pilwist l  bbi käisid, n  ggi Surri
aknast, et Leno olli aeda l  inud jahhutama,
nenda lipsas temma ka sallamahti senna, et
paar sõnno Lenuga r  kida. Leno olli   hhe
lille murdnud ja tuli sellega Surri w  sto
andis Surri k  tte ja ütles: W  tta sedda t  n-
nase päewa m  llestuseks, et sa meie maeas
olled olnud, ja nenda lipsas ta teise p  esa
tahha ja kaddus. Muud jutto ei olnud neil;
agga nende süddamed tundsid paljo! Surri
astus jälle tuppa ja istus omma wanna paiga
peale, sest kegi ei teadnud Surrit, temma wae-
suse p  rrast, tähhele panna.

N  ud jodi weel ja k  deti tallitaja endise

ammetid ja andsid omma lootust awalikult teada, et nemmad temmaga ka nüüd rahhul sawad ollema.

Peakohtomees ütles: Kule Udo! süa ja jua olled sa rohkeste annud, anna nüüd ka kord tubbakast ninnase, selle ue hõbbe tofi seest, mis sa hilja aea eest meie wanna herra käest mõisast kingitusseks said, kus herra ja proua naud peal seiswad?

Udo tõusis üles, läks ja tõi tofi aidast wälja ja näitis sedda. Nüüd püüdsid kõi sedda wadata ja nenda käis se toos igga mehhe peust läbbi, et wimaks wanna Udo filmist kaddus. Kui nüüd aeg tulli, et küllalised hakkasid minnikud teggema, ütles wanna Udo: „Kõik on hea minno sõbrad, et teie ollete tulnud; agga minno tubbakatofi ei olle teie mitte weel minno kätte taggasi annud!“ Kõik watasid ümber ja iggamees ütles tedda kül näinud, agga kus temma wimaks jänud, ei teadnud kegi!

Peakohtomees ütles: „Enne ei woi kegi toast wälja minna, kui kõik on läbbi otsitud.

Minna isse heidan kõige ennemine riidest“ ja nenda wiiskas ta wammust mahha ja näitas omma taskud ja korro wahhed wälja ja nenda teggid teised ka; agga toos olli ja jäi kaddunuks! Kui kord naabri Surri kohta tulli, ei taitnud temma sedda käsko mitte, waid ütles julgeste, et temma käes ei olle! ja liiskas weel jure: „Mind on se wanna auwäärt talitaja kutsunud, kuida woib temma meid kelmiks teha? kes kelm on, se laske ennast läbbi otsida!“

Kui teised temma peale käisid ja tahtsid waggise tedda lahti kiskuda, siis panni ta wasto ja lubbas sellele wasto pead anda, kes temmasse piddi putuma. Wanna perremees astus liggi ja ütles: „Kule Surri! kui sa sedda heaga ei te, waggise ma sedda ei tahha, siis kassi uksest wälja!“ Surri mõttis mõttsi, tänas kõige hea eest ja läks omma teed.

Toos olli kaddunud ja jäi ka ärra. Nüüd ütles igga mees, et Surri sedda ärrawinud, ja selle mõtte ja kõnnega läks iggamees kojo. Kõik wald olli sedda jutto täis, et Surri tofi

ärrewarraſtanud ja Leno ſüdda lõhkes wallu-
ga, et ſe aſi Turri käest ſündinud ja nuttis
kumad filmapiſarad.

Tubba ollid paar nāddalid mõda lainud,
kui uus tallitaja tahtis rahwaſt walla-maeſe
kõkko kutsuda, kuſ kõik piddid koos ollema.
Selle pāwa hommiko kirjutas Turri Lenule
nenda:

„Minno armas Leno! ſa tead miſ aſi ſin-
„no armsa iſa maeas pari nāddala eest ſün-
„diſ, miſ minno tõ peab ollema; agga ma
„ollen ſeſt ilma ſüta, kui lapſ, miſ tanna
„ſunnib. Et ma nüüd omma ſüddame wallo
„pārraſt ſiin rahwa ſeaſ ennam ei woi ellada,
„ſiis ollen nõukſ wõtnud, paſſi wālja wõtta
„ja ühhe laewa peale madruſekſ miinna ja
„tũkkiſ teiſte ma-ilma jāggude ſiſſe ārrapur-
„jutada, kuſ tũkkiſ wõeraſ rahwaſ ellab ja
„minno ellolugguſt kegi ei tea: Ella tuhhat
„korda terweſt ja katſo mind iggaweſte ārra-
„unnuſtada, ſeſt meie filmad ei ſa ſiin ilmaſ
„teine teiſt mitte ennam nāhha: Ma tunniſ-
„tan ja wannun ſelle peale, et ma ilma ſüta

„ollen; agga keſ uſſub mind! Kõl Summal
„ũkſford amwalikkukſ teeb, ſel ſurel ūlleſ-
„tõuſmiſe pāewal, kuſ kõik peab amwalikkukſ
„ſama. Ella terweſt tuhhat korda, ſedda ſo-
„wib ſulle ſo naabrimeeſ Turri.“

Kui Leno ſedda kirja olli luggenud, puhkes
nutma, ſeſt ſe wallutaſ temma ſüddameſ, et
Turri ilma ſüta jutto alla ſanud, miſſeſt kõik
ma-ilm tõiſ olli ja keſ ehk miſ lābbi ſedda
woib heakſ tehha? miſ pahhaſ olli lainud!
Nüüd lāks Leno iſa jure ja naitaſ temmale
ramatud, miſ Turri olli ſaatnud, ja kui wan-
na meeſ ſedda olli luggenud, jāi mõtlema ja
wõtſid tũtrega nõukſ weel ühhe korra hõlega
otſida, miſ nemmad tännine weel ei olnud
teinud.

Adul olli rohho aedaſ ükſ wõeraſte tubba,
kuſ kegi muul aeal ei kāinud, kui agga ſiis,
kui wõerad ollid ja muido nāddala otſa koh-
hendamata ſeiſiſ. Ado kutsuſ omma ſullaſt
Jakobit ja kāskiſ tedda ſedda tubba illuſaſte
ũlleſkorriſtada ja puhtaſ pũhkida ja lāks iſi
ka liggi. Kui Jakob rideſt tekkid parranda

pealt üles mõttis ja lihvast hakkas puhtaks puistama, kuskus toos ride kurro wahhelt wälja, mis need joobnud mehed omma jalgadega ride wahhele ollid ajanud, ilma, et kegi sedda olleks tahtnud teha.

Kui suur olli Ado rõõm, agga weel surem rõõm olli Lenul, kui ta nüüd näggi, et Turri ilma süüta olnud ja sedda häbbi nimme ilma süüta kandnud. Wannamees mõttis omma tubakatofi ja lüks wallamaeasse ja tahtis seal jälle heaks teha, mis Turri ilma süta kannud.

Kui Ado wallamaeasse sai, ollid teised kõi jubba koos ja iggamees watis wõerite Turri, kui ühe sure kelmi peale. Turri seisib eemalt ja tahtis ette astuda, ennast selletada ja passi palluda. Ka mõtles iggamees: „saab nähha, mis tallitaja temmale ütleb?“

Kui tallitaja Turrit näggi, tõusis temma üles, mõttis tosi taskust wälja, langes Turri kaela ja ütles: „Wadake minno sõbrad! siin on mo kaddund toos ja Turri on sest ilma süta!“ ning rakis sedda leidmist üles ja palus kõi neid, kes sel õhtul kui toos kaddu-

nud, tanna jälle omma jurest läbbi tulla, kui ka Turrit, enne kui kojo lähhawad, sest ta tahtis ühte iggameest leppitust teha.

Õhto pole tullid wõerad jälle kofko, roog kanti laua peale, wiina ja õllut anti ka. Kõi istusid laua jure ja Turri ja Leno üles otsa, kui kõige ausama paika. Wanna isä Ado tõusis üles, mõttis õlle-kanno kätte ja ütles: „Siin näete, minno sõbrad! ühte noort pari, kedda ma tanna abbiello wasto kihlan, sest Turri jääb mulle wäimehheks ja pojaks, ja penda on temma laimamine otsas, sest ma tunnen tedda lapsest sadi ja ei olle ial temmast santi näinud egga temma suust tühja kiitust egga kadeduse jutto kuulnud, ja pean tedda paljo kallimaks ja armsamaks, kui neid, kes omma warra ja tarkusega endid kiitwad ja agga wannematte warra peale uhked on ja iggal pool teiste filmas pinda näwad ja ommas filmas palki ei nä!“

Nüüd läksid noordemeeeste filmad lahti ja ni mitto kratsisid pead, et Turri Lenut olli

ärrapärrinud enne, kui nemmad ni kaugele
olleksid jõudnud ja tundsid tõeste kahjo.

Wanna Udo ellas kaua weel ja näggi rõ-
muga ommad lapselapsed ja sai neist surmani
armastud ja auustud.

Kül ilma peal on mõnda nähtud,
Mis Summal teeb, on hästi tehtud:
Kui kõi ma-ilm sind ärra neab,
Kül Summal sedda aega teab,
Mil tunnil — sõbber! usso mind —
Ja tulleb häddast peästma sind!
Kül Surri südda wallus lõhkus.
Ja Leno südda lootes õhkus,
Siis näggi Summal nende hädda
Ja parrandas ka warfi sedda: —
Kes Loja peäle kindlast lodab
Ja temma armust abbi ootab,
Sell' kääsi ilmas hästi kääb
Ja teisi ka weel aita woib. —
Kes omma tarkust, warra kidad
Ja teisel' waesust ette heidab,
Se omma uhke mele sees
Nääb wimaiks waesust, silma-mees!

Ja enne, kui ta põrab weel
Dn ello-kord taal otsateel,
Sest Summal on ta ello näind,
Kui temma elland, mis ta teind,
Ja sedda mõda saab siis ka
Ja palk seäl üks kord ollema!

Kentsakas pettus.

Ühhes küllalähkedal kõrtsis istusid ühhel
päwal kolm meest, üks lihponik linnast, üks
juut ja kõrtsmik isä; wimane lükkas tanna-
des neid haljaid hõbberublasid kästi, mis lih-
ponik praego letti peale wälja lugges. Lih-
ponik püstitis rahhapunga jälle tasko, lõppe-
tas omma wiimse klasi õlut ja laskis kõrts-
mehhega mõlemad uksest wälja; siin sai just
üks illus suur wassikas wanke peale pandud
mis ta kõrtsmiko käest ostnud olli, istus wan-
ke nukka peale, laskutas piitsa ja laskis sõita.
Juut istus waggusi letti äres kunni perre-
mees ühhe kelmilise näoga tuppa astus ja üt-

les: „Kule Isak, minna maksan sulle pole rubla hõbbedat, kui sa sedda wassifikast mis lihhonik praego mo kääst ostis, ilma temma någgemata wankre pealt jälle taggasi tood! — „Hea melega“, ütles juut, kui teie agga maksate!”

Lihhonik sõitis rahholise melega eddasi, ta olli head kaupa leidnud ja rõmuštas ennast jubba ette selle tanno üle, mis ta meistri kääst saab ja nenda sedda teed, mis kaugelt ümber wäljade ühhe sure kura teggi, sõites, någgi ta forraga üht sabast kesk teed maas seiswad. „Mis paggan!“ mõtles ta „üks sabas! agga kus on siis teine? ühhega ei wõi ma ommeti keddagit tehha, sellepärast jago ta, ehk tulleb se kes tedda kautanud jälle taggasi otsima.

Nenda willistades tašfakište eddasi minnes, någgi ta forraga teist sabast tee peal maas seiswad. „Oh tulline, seal on se teine!“ hüidis ta rõmoga ja fargas wankre pealt mahha, „se on üks õn, kes neid ommeti peakš arra kaotanud ollema? nüüd pean ma agga ušfi-

našte ka sedda ešsimešt arratoma, enne kui kegi teine tedda üles mõttab!“ Ta siddus hobbuse aea külge kinni ja jooksis hea tuf maad sedda teed jälle taggasi ja leidis sabast sellesamma kohha pealt kus ta tedda jätanud olli. Rõmoga põris ta ümber ja läks taggasi, agga kui suur olli temma ehmatuš, kui ta wankri jure jõudis ja någgi, et temma kallis wassifikas kaddund olli! Ta jooksis ümber wankre, watas wankre alla, jooksis tee kõrwa wõšfatiko, sest nende paeldest mis wankre peal seisid, wõis arwata, nago olleš wassifikas ennast lahti rabbanud: „Wõtke se ja teine hüdis lihhonik täie suga „olleš ma neid tühje sapid, sapad olla lastnud ja omma teed koddõ pole lāinud, agga mis nüüd, miska tahhan ma ennast meistre ees wabbandada! agga ilma wassifikata ei tohhi ma ommeti mitte koõ minna sellepärast ollen ma jo wälja tulnud; kõrtšmikul nähti weel paar tükki ollewad, pean ümber pööрма ja katsma teist kaulbelda.“

Kibbehappo nåoga astus lihhonik jälle kõrtši

siise ja kaebas kõrtsmikule omma hädä, kes muidogi kohhe head nõu leidis ja warsti teise wassika tõi; kaup sai tehtud, rahha maksetud, et nüüd jälle ueste koeopole ruttada, se kord agga paljo wäiksemalt, kui esimesel korral.

Kõrtsmik ja juut watasid mõlemad takka järrele. „Wägga kelmiste olled sa omma asja tallitanud,“ ütles esimene wiimsele, „teist korda ei lasse ta ennast küll mitte petta, kui ma ka weel üks paar sapid mahha wissata tahhaks.“ „Kui teie tahhate, wõiks kord katseks katsuda,“ wastas juut, pitkifilmi lihho-niko järrel wadates. „Noh Tsak, kui sa tahhad ma teen pole rublast terwe rubla, to se wassikas mulle jälle taggasi, muidogi mõista nenda, et lihho-nik seft ühtegi ei tea.“ Ilma sõnna lausumata läks juut uksest wälja, agga enne kui ta ukse kinni teggi, püstitis ta weel kord pea tuppä ja ütles: „Ärge unnustage omma lubbamist mitte, teised asjad laske minno murre olla.“ Warsti olli lihho-nik selle kohha peale jõudnud kus ta sedda esimest leidis, pahhamelega pommisedes omma rum-

maluse ülle, sõitis ta sealt möda. Kui ta agga selle kohha peale jõudis, kus ta teist sabaft leidis, kulis ta korräga üht heält, mis ta kõrwo kinni ääas: „Möö, möö, möö!“ Kõllas mitte wägga kaugeft wõsatisfust ja kui üks wäik olli lihho-nik wanfre pealt määs. Se olnud wist temma kaddund wassika heäl kes metsas ümber jooksis, tedda pididi ta kohhe kinni püüdma; wiskas kord weel silma teise wassika peale, temma seisis kõrwaste kinni, siin polnud lahti peasmist egga ärrakargamist karta. Kolme sammuga olli ta wõsatisfust ja uris kõi pösad tassakeste läbbi kates, et ta noort herko loma mitte ärra ei pelletaks. Wassikast ei olnud kuskil leida, agga üks tüf maad kaugeft kuuldi jälle „möö, möö;“ nüüd kargas ta sure ruttuga ülle kiwwide ja kändude, ülle wõsade ja krawide, agga kõi wäffa ja kaddund.

Higgine ja wassind, pöris ta wimati pahha melega ümber, et se lotus omma kaddund wassikast kätte sada, nenda tühja läks. Agga kelle keel jõuab nüüd temma ehmatust ärra

kõnnelda, teist korda wanter tühhi, teist korda
wasfikas kaddund! nago olleks tale kegi pähhä
lõnud, toibus ta wanfri kõrwas ja kes mõib
tale pahhaks panna, kui ta ühhe wandega,
mis na just ühhe lihhoniku selli wäri line olli
ommale nattuke kergitust otsis; ta wahtis tae-
wad ja maad lābbi, kas ta kuskil sedda kad-
dund wasfikast ei nāe rippuwad. Se kord
teadis ta agga selgeste, et ta mitte ennam
ārra joosnud, waid warrastud olli. „Oh ma
meleto, oh ma sõgge!“ karjus ta üks kord
teise järrele, „nikaua kui ma ilmaasjata ühhe
jārrel jooksin lastsin ma teise jälle ārra war-
rastada, mis nüüd head nõuks? Agga se war-
ras ei wõi mitte kangel olla, kõrtsmik peab
abbi saatma.“

Talla pealt ümber pöördes sõitis ta nüüd
kolmat korda kõrtsi ette. „Rule kõrtsmik,
minna ehk sinno wasfikad on nõietud,“ hüdis
ta jubba emalt wasto tulles kõrtsmikule ja
kaebas omma õnnetust, „agga sedda warrast
pean ma kätte sama, selle peale wannun ma
kõik mustad ja tullised kofko,“ ütles ta om-

ma jutto lõppetades. „Agga nüüd kõrtsmik
rutto weel üks wasfikas, ilma selleta ei wõi
ma mitte koeo minna.“

Kõrtsmik läks lihhonikuga talli ja näitas
kahhe illusa suurde wasfikate peale, üteldes:
„Otsige neist mõllematest üks wälja!“ just kui
üks pange täis külma wet olleks lihhonikule
kaela wallatud seisib ta, kord wasfikate, kord
kõrtsmiko peale wahtides, sest seal seisid tem-
ma mõllemad ārakaddund wasfikad, üks tõm-
mo teine halli ja walge kirjo. Agga enne
kui ta weel aega sai omma immetelemise üle
sõnno tehha, hakkas kõrtsmik sure healega nen-
da naerma, et temma kõht wabbises ja rākis
kuida ta judi abbiga temmale üht piisofest
nalja tahtnud tehha. Lihhonikul hakkasid nüüd
kül palled nattuke punnaseks minnema ja rus-
sikad kihhelema, sest se nalli näitas nalja koh-
ta ommeti nattuke liig ollewad, agga kõrts-
mik panni kohhe pool tosinat paieri õllut
letti peale ja sellega olli kõik waen ja palle
punnastamine lahkunud. Isat agga olli selle
asja jures kõige rõõmsam, sest need kaks poole

rubla tükki, mis ta ausaste olli teninud, kõl-
lisesid temma taskus wägga helledaste.

Sõameeste kawwalus.

Selle wimase Saksa ja Dani sõda aeal Schles-
wigimaal, lahutasid kindrali kässo peale üks
Saksa noor pealik ja üks nendasamma noor
underwits mõnne soldatiga ennast rüggemen-
dist ärra, et Daanlasi mis neist mitte ennam
kaugel ei olnud enne lahkingit, nattuke läh-
hemalt silma wõtta. Mõda teed eddasi min-
nes, näggi pealik tee kõrwas üht tallo maea,
sinna pöörsid nad sisse, et sealt kuulda saak-
sid, ehk isjääralist nõu leiaksid, kuidas nad
Daanlastele ilma näggemata, kõige liggimale
wõiksid sada.

Esimese pealikut ennast råkida: Kui meie
sinna saime tahtis perrenaene tüdrekuga, kes
ka sakslased ollid, just põllale minna lehmi
lõpsma. Meid nähhes ehmatas ta nenda ärra,
et ta lõpsiko mahha kuffuda lastis ja kar-

jatas: „Oh sinna helde Summal, Saksa wäg-
gi on siin!“ Ma käsksin tedda waid olla ja
ühtegit karta, ja saatsin neid mõlemaid tupp-
wahhi alla, et nad mitte ärra ei jookse ja
enneaego kårra ei te. Nüüd küsisin ma per-
renaese käest, kas ta meile mitte ei wõi üttel-
da, kust ja kuidas meie parremine neid Daan-
lasi sallani silma wõiksite wõtta. „Üht se-
suggust nõu ei tohhi teie mitte minno käest
pårrida,“ wastas perrenaene. „Tahhate teie
mind ja minno maea Daanlaste eest warjada,
siis tahhan ma teile isgi sedda kõige parremad
teed näidata; tahhate teie meid agga ilma
abbita nende wihha kustuseks sia jätta, siis
ei wõi teie ühhe nõrga naesterahwa käest mitte
tahta, et temma teile abbiks peab ollema.“
Ma ei wõinud muidogi ühhe sesugguse jutto
peale digusega mitte nõuda, et ta isgi omma
kahjo wasto pididi teggema ja jätfin sedda lo-
tust üsna mahha, temma käest middagi läh-
hemalt teada sada. Kui ma nenda mõttetes
afnast wälja watafin, näggin ma korraka ühte
lehma põllal, üsna kahhe Daanlaste wahhi-

soldatite lähhedal, ühhe kõrge kohha peal kõie
otsas sõwad, kust nenda kui ma armasin wiisist
kaugemale ümberringi näha mõis. Kui wälk
käis üks mõtte mo peast läbbi ja ma ütlesin
tasfaste omma underwitsale: „Mis teie ar-
wate, kui meie mõllemad ennestele naesterahwa
rised ümber panneme ja sedda lehma seal,
lõpsma läheme? siis mõikfime kõik illusti tüh-
hele panna ja rahholikult jälle taggasi pöörd-
meie olleme mõllemad nored ja ilma habbe-
meta mehhed, ja peaks ka need wahhid meid
ärä tundma, küllab meie nende kahhega siis
ka walmis same.“ — „Minna ollen kohhe
walmis“, kostis underwits „agga mõistate teie
lõpsa? minna ommalt poolt ei tea sest mid-
dagi.“ — „Tnnimene mõib kõik mis ta peab!“
wastasin minna, ja wiiskasin filmapiik omma
mundre seljast mahha.

Meite üllikond olli warsti walmis. Üks
triboline kõrt, üks roheline kamsul ollid mõl-
lematel selgas ja poomwilla rätik ülle pea,
mis meie juuksed täieste kattis. Nenda udes
mundris püstitime meie ommad püstulid pöue,

wõtsime lõpsikud kätte ja lõksime teele; ma
wõin küll ütelda, se kord mitte ilma seestpidi-
dise kõddita, sest kui nad meid sel wiisil kätte
sawad, siis tõmmatakse meid sõa seaduse jär-
rele, kohhe oksa. Meite punnik, kes pitka
kõiega waja otsa kinni seotud olli, tunnistas
meid jubba emalt; sedda liggimale meie jõud-
fime, sedda ergemalt tõstis ta omma pead,
aeas filmad ja ninna sõrmed laiale ja hoidis
sarwa põrmitsedes wasto; ma kükitasin paar
kordi mahha ja katsusin lõpsa, ta ei lastnud
agga mitte liggi, lõi ühtepuhko eest ja takka
ülles ja tikkus waggise peale. Se olli nüüd
eßiotsa just nenda kui meie himmustasime,
sel wiisil mõisime meie nattuke ümber wadata,
agga kauaks ei tohtind se seddawisi mitte jä-
da, kui need kaks Dani wahhi soldatid, kes
meite lähhedal meite kimbatuse ülle sure hea-
lega naersid ja ühhe piisukese pulle seest wina
jõid, mitte meite pettust ärä ei tunneks. Hoi-
dake mind ommeti!“ ütlesin ma underwitsale
tasfaste, agga se lehm tantfis kui hul omma
sodo ikka eddasi, sest ta olli paljo tuggewam

fui underwits. Mis nüüd heaks nõuks? mõllematel jooksis palla wessi möda selga mahha, agga te mis tahhad lehm piddi lüpsatud sama. „Agga piddage ommetige lehm finni, muido on meite wimane tund lõnud“, ütlesin ma pahha melega. „Sa metsaloom ksisub mo käded kōie otsas werriseks, agga ma ei jõua temmaga keddagit tehha“, wastas underwits warrisewa healega.

Siamale ollid need kaks Dani wahiti naerdes pealt wadanud, agga kui meite hādada ikka suremaks läks ja lehm püsti hānnaga underwitsa lohhinal kōie otsas tagga weddades minno peale tahtis tulla, ārkas liggimese armastus nende sūddames, nad pannid omma pūšsid pu naeale seisma ja tullid rõõmsa nāggodega kāsfa derudes, meid appi. „Kas meie ei tohhi mitte nattuke aidata, illusad lapsed kūsšis teine. Minna ei wastand sõnnagi. Need mõllemad Daanlased wōtsid lehma nago kruide wahhele üks sarwist ja teine hānnast ja minno underwits weel üllelia, kōiest; minna isi kūkkitajin ennast rutto mahha, surrusin pea wasto ud-

darat ja hakkasin kōigest wāest lūpsma. Sa wata, Summala õnnistus olli mo tōō jures, ūhhe lūhhikese aeaga olli lūpsik tās, ma tānnasin waike healega, teggin ūhhe nikso ja lāksin mõnne sammo kōddopole.

Minno raske tōō olli nüüd kōl tehtud, agga mitte nenda minno underwitsaga. Na kui ma jubba ette kartsin, olli temma illus nāggo ja sirge kehha nende Daanlaste filmad, omma peale tõmmanud! üks neist lōi omma kāe temma kehha ūmber ūtteldes: „Silma maksuta ei olle siin mailmas ūhtegi!“ ja tahtis tale suud anda; ja teine kargas, omma suud higigist puhtaks pūhkides, sellesamma nõuga minno pole, omma palka pārrima.

Üks filmapilkutus underwitsa ja üks pea nikutus minno poolt, andsid meite mõtted wastastiko teine teisele teada, mõllematele kargasime meie korraga, ūhhe kāega nende kurko ja teisega tōime pūstulid pōuest wālja, neid meite ees lūkkates ja pūstulid winnas kōklatagga hoides, ūtteldes: „Minge agga eddasi

ja pange tähhele kui üks teitest peaks tahtma ärra joosta ehk mingil wiisil kárra tehha, lasse meie kóhhe omma pústoli otsad teile suud anda!" Kui suur olli agga núüd nende ehmatus, kui nad úllemal nimmetud maeas meite soldatid seal eest leidsid ja kui nõrgo láksid nende pead, kui nad meid naeste kórdide seest nággid wálja hüppawad ja mundre siise pugewad; nad ollid siamale meid ikka weel tódurukute eest piddanud.

Kóik mis meie teada tahtsime olli meile ónneks heaste kórda láinud, se pea asfi olli weel se, neid kahte wahti nenda waggusi, kui üks paar lambaid, ilma pússi pauguta wangi wótta, sest kui need olleks meid árratunnud ehk mahti sanud árra kargada, siis olleks kóhhe kárra lahti olnud ja Daanlased, meite assemel nende peale minna, meite peale tulnud. — Ja kindrali kitus olli meil weel peale kauba.

Sutto jatku d.

Üks isä láks omma weikese poeokesega úhhest wóllast móda. Sedda náhhes kússis poeoke: „Mis riista-pu se on?" „Señna tómmataksse waesed pattused nõriga úlles ja lastaks senni rippuda, kunni nad surnuks jánud" kóstis isä. „Waesed pattused", útles poeoke, „tómmataksse señna úlles, kuhhu sawad siis rikkad pattused úllestómmatud?"

Üks kóggoduse óppetaja manitses omma kógguduse hingesid sesugguste ramatute eest hoida, mis pead seggawad ja súddant rikkuwad ning káskis neid ennese jure tua, et neid árrapóletada. Teisel päewal tulli üks auwáart tallopoeg, kaks ramatud kaenlo al, óppetaja jure ja andis neid nende sõnnadega temma kátte: „need on minno ja minno naburi maksó rendi ramatud, mis meile kóige ennamiiste peawallo temad.

Üks noor, agga kaunis ninnatarf naeste-
rahwas, kes sest olli kuulnud, et targem rah-
was palju sepi prugib, ütles ennesel igga näd-
dala pool naela tarwis ollemad. — „Polle
immes panna!“ ütles üks pilkades, „ta peab
ennast jo saggedaeste pessema, sest et ta omma
ninna igga asja siise toppib.“

Üks kannalik mees, kellele temma naene ikka
waistorakis, ütles üksford, kui naene jälle suurt
färre teggi, temmale: „Noh, olgo nüüd peale,
mo laps, ma tean ommetige, et mul üks hea
naene on.“ — „Sadan on sul!“ hüdis naene
täis tullist wihha.

Üks õppetaja küsis ühe koli poisil käest:
„Kule Sukko, mis olled sa omma pattudega
teninud?“ „Kulif õppetaja!“ wastas pois,
„ma ei nõua nende eest middagi.“
